

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
75 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2015

СЕКЦІЯ ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ

ДОСЛІДНИЦЬКЕ ПОЛЕ РУРАЛІСТИКИ ЯК МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ НАУКОВОЇ ГАЛУЗІ

**Павлов О.І., д-р екон. наук, професор
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Розвиток сучасної науки характеризується проявом двох пізнавальних мегатенденцій, з одного боку, поглибленням спеціалізації наукових досліджень та інтеграцією міждисциплінарних наукових зв'язків – з іншого, які доповнюють одна одну. Якщо перша тенденція пов'язана з диференціацією знання, то друга – з його універсалізацією. Внаслідок цього дослідницьке поле науки стає достатньо розгалуженим і різноспрямованим. Незважаючи на те, що кожна наукова дисципліна використовує в процесі пізнавальної діяльності власний дослідницький інструментарій, відбувається інтенсивний процес взаємозбагачення дослідницьких практик, долаються міждисциплінарні кордони. Тому не дивно, що ми стаємо учасниками або свідками створення все нових і нових міждисциплінарних наукових галузей, які акумулюють у собі потенціал сучасної науки та її інноваційні дослідницькі методики.

Одну з таких галузей започатковано нами в результаті системного дослідження такого складного за своєю структурою та функціями природного і соціально-просторового утворення як сільські території. Ця галузь називається руралістикою (від англ. rural – сільський). Вона об'єднує усі наукові напрями, що вивчають ті чи інші складові сільської територіальної підсистеми суспільства, яка виступає для них об'єктом дослідження.

Руральність або сільськість як соціальне явище і суспільний процес розглядається нами поза формаційним контекстом, тобто не позиціонується як натурально-патріархальний чи аграрно-дрібнотоварний господарський уклад. Руральність – це спосіб світосприйняття та життя понад 14 мільйонів українських громадян, що перебувають на сільських територіях. Об'єкт дослідження – сільські території постають як агросистема, економічний простір, соціальне середовище та ментальний образ. Завдяки розвитку та функціонуванню сільських територій забезпечується продовольча безпека країни, підтримується баланс між природою, господарством і суспільством, створюються умови для збереження селянства як носія національної ідентичності та державності, здійснюється соціальний контроль майже над 80 % території України. З огляду на це все що відбувається на сільських територіях заслуговує спеціального наукового вивчення.

Руралістика як наукова галузь ґрунтується на вагомих теоретичних та методологічних засадах: фундаментальних положеннях цивілізаційних та світ-системної теорій, фізичної економії, соціоекономіки, концепції сталого розвитку, сучасних досягненнях економічної, історичної, географічної, правової, соціологічної, філософської наук, етнології, культурології, теорії державного управління та їх методичному арсеналі.

Понятійний конструкт «дослідницьке поле» за своїм змістом та обсягом є значно ширшим ніж поняття «предмет дослідження». Це ціле предметне поле, що включає коло питань, передусім проблемних, які представляють значний теоретичний та практичний інтерес. Ці питання безпосередньо пов'язані зі структурною будовою об'єкта дослідження, його функціями та соціальним призначенням.

Дослідницьке поле руралістики, об'єктом вивчення якої є сільські території, як складна полікомпонентна структура, кожний з елементів якої входить до їх певної складової: соціальної (поселення, населення, соціальна сфера і відповідна інфраструктура), економічної (виробничий комплекс і відповідна інфраструктура, землі), екологічної (природне середовище), має полімасштабний характер.

До глобального рівня дослідницького поля руралістики слід віднести питання про основи природного, духовного, господарського буття сільського соціуму, місце та перспективи рурального напрямку розвитку у сучасному світі, роль сільськогосподарської праці у розв'язанні глобальних проблем тощо.

До національного рівня належить проблематика, яка торкається усієї сукупності взаємозв'язків та взаємовідносин сільської територіальної підсистеми суспільства з відповідною міською підсистемою.

Третій, власне руральний або рустикальний (від лат *rusticus* – сільський) рівень охоплює коло питань, що розкривають специфіку сільського буття у всіх його проявах: від руральних засад природного та соціокультурного простору сільських територій до їх ментального образу. Пріоритетними серед них є питання землеволодіння та землекористування, ефективного використання інтегрального потенціалу сільських територій, розвитку сільської економіки, створення належних умов для життєдіяльності на селі. Проте першочерговим серед них є питання, на яке поки що наука не дала аргументованої відповіді, а саме – що необхідно зробити, щоб життя на сільських територіях стало в радість тим, хто там народжується.

Усі перелічені рівні дослідницького поля руралістики стосуються об'єкту дослідження в узагальненому вимірі.

Разом з тим, сільські території ідентифікуються нами як певна система, що складається із:

— загальнодержавного, регіонального, районного та базового рівнів, які співвідносяться між собою за принципом «матрьошки»;

— певних різновидів (типово сільські або аграрні території; перехідні, «змішані» території – сільські урбанізовані зони й ареали та «аграрні міста»; території за спеціальним режимом функціонування – оздоровчо-рекреаційні, гірські, прикордонні);

— типів, що різняться між собою за певними ознаками (ступенем ресурсозабезпеченості, видом та режимом використання території, ступенем соціально-економічного розвитку, значенням функцій, етнічною ознакою, складністю тощо).

Тому чи іншому рівню, різновиду, типу сільських територій адекватний певний перелік проблемних питань, що складають їх дослідницьке поле.

Звісно, що при здійсненні наукових досліджень в межах руралістики як міждисциплінарної наукової галузі кожна наука, представники наукових напрямів та шкіл використовують власний дослідницький інструментарій. Разом з тим, в умовах розширення предметних меж дослідження руралістики відбувається взаємозбагачення методик дослідження, застосування наукового апарату суміжних наук.

У такий самий спосіб здійснюється удосконалення теоретичних та методологічних засад руралістики, завдяки чому відбуватиметься поступове розв'язання актуальних теоретичних та практичних завдань цієї міждисциплінарної галузі.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ

ДОСЛІДНИЦЬКЕ ПОЛЕ РУРАЛІСТИКИ ЯК МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ НАУКОВОЇ ГАЛУЗІ Павлов О.І.....	225
СТАН І НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ПРИЧОРНОМОРСЬКОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ Басюркіна Н.Й.....	227
ДО ПИТАННЯ ЩОДО ВІДПОВІДНОСТІ БЕЗПЕКИ ВІТЧИЗНЯНОЇ М'ЯСНОЇ ПРОДУКЦІЇ ВИМОГАМ ЄС Берегова Т.А.....	229
МОТИВАЦІЯ ПЕРСОНАЛУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ Вігуржинська С.Ю.....	231
РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ МАТЕРІАЛЬНО-РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЯК ФАКТОР СТАЛОГО РОЗВИТКУ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ Самофатова В.А.....	232
ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТА СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ПРОВІДНИХ АГРОХОЛДІНГІВ УКРАЇНИ Дідух С.М.....	233
ПРО ОПТИМІЗАЦІЮ ПОЄДНАННЯ РІЗНИХ ЕЛЕМЕНТІВ СИСТЕМИ ОПЛАТИ ПРАЦІ Колесник В.І.....	235
ОЦІНКА СТАНУ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНИ Крупіна С.В.....	236
ФАНДРАЙЗИНГ І КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЯ НАУКОВИХ РОЗРОБОК Свистун Т.В.....	238
ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАХОДІВ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ Кулаковська Т.А.....	240
СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ОЗНАК, ПРИТАМАННИХ СТАДІЯМ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ ПІДПРИЄМСТВА Волкова С.Ф., Фрум О.Л.....	242
ІНВЕСТИЦІЙНА СКЛАДОВА ФОНДОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ Лобоцька Л.Л.....	243
«ПРАВО НА ХАРЧУВАННЯ» В УМОВАХ ІНФЛЯЦІЇ Меліх О.О.....	245
ГЕОГРАФІЧНА СТРУКТУРА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ Магденко С.О.....	246
ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАХОДІВ ПО УПРАВЛІННЮ ЕКОНОМІЧНИМИ РИЗИКАМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ХЛІБОПЕКАРСЬКОЇ ГАЛУЗІ Шалений В.А.....	248
СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРА ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА Яблонська Н.В.....	250

СЕКЦІЯ МАРКЕТИНГ, ПІДПРИЄМНИЦТВО І ТОРГІВЛЯ

ЗНАЧИМІСТЬ МАРКЕТИНГОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У QFD- МЕТОДОЛОГІЇ ПРИ ФОРМУВАННІ ЯКОСТІ НОВИХ ЗЕРНОВИХ ПРОДУКТІВ Мардар М.Р., Жигунов Д.О., Устенко І.А., Голубєва М.М.....	251
ЗМІСТОВНЕ ПРОЕКТУВАННЯ НОВИХ ПРОДУКТІВ (НА ПРИКЛАДІ ІГРИСТОГО ВИНА) Брайко М.Г., Голубьонкова О.О.....	253
ПРОСУВАННЯ ТОВАРІВ ТА ПОСЛУГ ЗА ДОПОМОГОЮ ONLINE-МАРКЕТИНГУ Кордзая Н.Р.....	255
PEST-АНАЛІЗ МАРКЕТИНГОВОГО СЕРЕДОВИЩА ПІДПРИЄМСТВ З ВИРОБНИЦТВА КОМБІКОРМІВ ДЛЯ ДЕКОРАТИВНОЇ ТА СПІВУЧОЇ ПТИЦІ Мардар М.Р., Бордун Т.В., Кручек О.А., Пономаренко Т.....	257
АНАЛІЗ ТОВАРНОГО АСОРТИМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВА З ВИРОБНИЦТВА МАКАРОННИХ ВИРОБІВ Устенко І.А., Кручек О.А.....	259
АКТУАЛЬНІ МЕТОДИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ Голубьонкова О.О., Маштакова І.О.....	261
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ПРОСУВАННЯ ПОСЛУГ НА РИНОК Голубьонкова О.О., Пашенко Ю.Ю.....	263

Наукове видання

Збірник тез доповідей 75 наукової конференції викладачів академії
20 – 24 квітня 2015 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами
За достовірність інформації відповідає автор публікації

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова
Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова

Єгоров Б.В., д.т.н., професор

Заступник голови

Капрельянц Л.В., д.т.н., професор

Члени колегії:

Бельтюкова С.В., д.х.н., професор

Бурдо О.Г., д.т.н., професор

Волков В.Е., д.т.н., доцент

Гладушняк О.К., д.т.н., професор

Гапонюк О.І., д.т.н., професор

Іоргачова К.Г., д.т.н., професор

Павлов О.І., д.е.н., професор

Станкевич Г.М., д.т.н., професор

Савенко І.І., д.е.н., професор

Ткаченко Н. А., д.т.н., професор

Хобін В.А., д.т.н., професор

Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор

Черно Н.К., д.т.н., професор